

Lotz må på forhånd opfattes som tilhænger af den såkaldte normaludgiftsmetode til fordelingen af bloktilskud. I korthed går metoden ud på, at man i stedet for at tildele midlerne efter per capita-princippet for diverse udgiftskriterier, ved hjælp af regressionsanalyser finder et passende estimat for den normale udgift/indbygger på dette område. Anvendelsen af regressionsanalyser på dette område er blevet diskuteret i artikler i "Nordisk Administrativt Tidsskrift", 1980.

Lærebogen består af to dele, en om udligning og statstilskud, en om kommunernes egne indtægter. Den er grundig og må siges at være egnet som grundbog i forvaltningsseminarer om emnet. Imidlertid vil det kunne anbefales, om eventuelt fremtidige udgaver forsynes med en nøjere redegørelse for såvel Bunzel & Hyllebergs kritik af normaludgiftsmetoden samt for Marius Ibsen m.fl.s forsvar for denne i NAT. Ved kun at fremstille normaludgiftsmetoden som det eneste gangbare og tænkelige alternativ til kriteriemetoden i dens nuværende udformning er Lotz' bog kommet til at afspejle en given politisk situation. Lotz's tankegang er her engelsk-inspireret; at der findes andre muligheder, fremgår af de senere norske overvejelser på området, hvor man ved anvendelsen af cluster-analyser viser en helt anden approach til det problem, at forskellene mellem kommunerne er så stor, at man med rette kan spørge, om kommunerne er indbyrdes sammenlignelige størrelser.

Dette til trods er "Kommunernes finansiering" en velegnet grundbog, og en af dens største fortjenester er, at den kommer hele vejen rundt. Den bør afgjort finde vej til mange reoler.

Mikael Hertig

Ove Nathan (red.), Tænk - og vælg. En debat om naturvidenskab, teknologi og samfund, København: Gyldendal, 1980, 230 s., 110,00 kr.

Professor Ove Nathan fra Niels Bohr Institutttet ved Københavns Universitet har i de senere år markeret sig i den energipolitiske debat, blandt andet omkring forholdet mellem teknik og demokrati. I denne bog har han samlet 19 enkeltstående indlæg til en mere omfattende og grundig belysning af sammenhængene mellem naturvidenskab og teknologisk og samfundsmæssig udvikling. Herigennem berøres så forskellige emner som for eksempel teknologi og samfundsudvikling, objektive eksperter og intelligensmåling, således at bogen må siges at nå virkelig langt omkring et af de emner, der kan forventes at optage politikere og den offentlige debat i fremtiden.

Bogen er lagt bevidst pluralistisk an, om end marxistiske synsvinkler på forholdet mellem teknologi og samfund ikke er repræsenteret. På trods heraf præsenterer bogens forskellige tilgange til emnet meget vidtspændende holdninger til

Lotz må på forhånd opfattes som tilhænger af den såkaldte normaludgiftsmetode til fordelingen af bloktilskud. I korthed går metoden ud på, at man i stedet for at tildele midlerne efter per capita-princippet for diverse udgiftskriterier, ved hjælp af regressionsanalyser finder et passende estimat for den normale udgift/indbygger på dette område. Anvendelsen af regressionsanalyser på dette område er blevet diskuteret i artikler i "Nordisk Administrativt Tidsskrift", 1980.

Lærebogen består af to dele, en om udligning og statstilskud, en om kommunernes egne indtægter. Den er grundig og må siges at være egnet som grundbog i forvaltningsseminarer om emnet. Imidlertid vil det kunne anbefales, om eventuelt fremtidige udgaver forsynes med en nøjere redegørelse for såvel Bunzel & Hyllebergs kritik af normaludgiftsmetoden samt for Marius Ibsen m.fl.s forsvar for denne i NAT. Ved kun at fremstille normaludgiftsmetoden som det eneste gangbare og tænkelige alternativ til kriteriemetoden i dens nuværende udformning er Lotz' bog kommet til at afspejle en given politisk situation. Lotz's tankegang er her engelsk-inspireret; at der findes andre muligheder, fremgår af de senere norske overvejelser på området, hvor man ved anvendelsen af cluster-analyser viser en helt anden approach til det problem, at forskellene mellem kommunerne er så stor, at man med rette kan spørge, om kommunerne er indbyrdes sammenlignelige størrelser.

Dette til trods er "Kommunernes finansiering" en velegnet grundbog, og en af dens største fortjenester er, at den kommer hele vejen rundt. Den bør afgjort finde vej til mange reoler.

Mikael Hertig

Ove Nathan (red.), Tænk - og vælg. En debat om naturvidenskab, teknologi og samfund, København: Gyldendal, 1980, 230 s., 110,00 kr.

Professor Ove Nathan fra Niels Bohr Institutttet ved Københavns Universitet har i de senere år markeret sig i den energipolitiske debat, blandt andet omkring forholdet mellem teknik og demokrati. I denne bog har han samlet 19 enkeltstående indlæg til en mere omfattende og grundig belysning af sammenhængene mellem naturvidenskab og teknologisk og samfundsmæssig udvikling. Herigennem berøres så forskellige emner som for eksempel teknologi og samfundsudvikling, objektive eksperter og intelligensmåling, således at bogen må siges at nå virkelig langt omkring et af de emner, der kan forventes at optage politikere og den offentlige debat i fremtiden.

Bogen er lagt bevidst pluralistisk an, om end marxistiske synsvinkler på forholdet mellem teknologi og samfund ikke er repræsenteret. På trods heraf præsenterer bogens forskellige tilgange til emnet meget vidtspændende holdninger til

de centrale problemstillinger. Både i form af ret ubekymrede holdninger til ressourceanvendelsen og styringen af teknologien og i form af mere pessimistiske opfattelser af menneskets muligheder for at bevare kontrollen over den industrielle udnyttelse af de naturvidenskabelige og tekniske landvindinger.

Paradoksalt nok ligger bogens styrke såvel som dens svaghed i dens bestræbelser på at spænde så vidt, både i emnevalg og som konsekvens heraf i antal indlæg. Derved bliver læseren via som regel meget kortfattede, men forbavsende ofte klare og spændende indlæg indført i så mange og forskellige emner og problemstillinger, at det samtidig bliver svært at danne et mere sammenhængende grundlag for det valg, som bogen ifølge titlen også lægger op til. Mere konkret kan kritikken derfor rettes mod den nok for store spredning i emnevalg og mod, at indlæggene ikke er relateret til hinanden. En mere direkte formidling af spændingen mellem de fremførte synspunkter var altså ønskelig.

Denne kritik ændrer imidlertid ikke ved, at bogen skal anbefales som en første provokation og oplæg til at gennemtænke de væsentlige problemstillinger i forbindelse med forholdet mellem videnskabelig og teknisk udvikling på den ene side og samfundsmæssig udvikling og demokrati på den anden side.

Niels Chr. Sidenius

Allan Christensen og Henrik Nielsen, Turkana kalder - svarer Hellebæk-Ålsgårde, Rapport om en lokalsamfundskampagne udført af hjemvendte u-lands arbejdere, Ålborg: Ålborg Universitetsforlag, 1980, 250 s., 59,00 kr.

Oplysningskampagner om u-lands problemer er tilrettelagt ud fra den præmis, at man gennem disse oplysningskampagner når ud til nye mennesker, ændrer deres holdninger og hermed skaber baggrund for en ændret politik. Med dette som formål anvendes der hvert år betydelige ressourcer, men resultatet har man aldrig haft nogen præcis viden om. I denne bog har to lærere fra Ålborg Universitetscenter sat sig for at undersøge, om sådanne kampagner betyder noget. På grund af vanskeligheder med at gennemføre undersøgelser af denne karakter må de nøjes med at lave en holdningsanalyse af to lokalsamfund i Nord-Sjælland, hvor en lokal u-landsgruppe gennemførte en u-landskampagne om et lokal område i Kenya: Turkana. Resultaterne af undersøgelsen er meget usikre, og kan anvendes til støtte for opfattelsen om, at oplysningskampagner i lokal samfund har en effekt, og de kan anvendes til støtte for opfattelsen, at effekten er meget, meget begrænset.

Det er prisværdigt, at nogen tager emnet op, og vi har behov for langt mere præcis viden om, hvad der sker som følge af sådanne oplysningskampagner, end vi har nu. Man må håbe, der er flere, der kaster sig over opgaven - besværlig som den er.

Hans-Henrik Holm